

**DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT**

Statsråden

Utdannings- og forskningskomiteen
Stortinget
Karl Johans gate 22
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

22/1941-

4. oktober 2023

Representantforslag 256 S (2022-2023) om kjernekraftforskningscenter for miljøvennlig energi

Jeg viser til brev fra Utdannings- og forskningskomiteen 21. juni 2023 vedlagt representantforslag 256 S (2022-2023) fra stortingsrepresentantene Marius Arion Nilsen, Dagfinn Henrik Olsen, Christian Tybring-Gjedde, Himanshu Gulati og Terje Halleland. Representantene fremmer følgende forslag:

- 1. Stortinget ber regjeringen fjerne avgrensingen i Forskningsrådets utlysning om FME-midler, hvor det i dag står følgende: «Det vil ikke kunne søkes om FME innenfor kjernekraft.»*

Utlysningen av nye forskningscentre for miljøvennlig energi (FME) er rettet inn mot temaområdene som inngår i Energi21-strategien, Forskningsrådets porteføljeplan for energi og lavutslipp og gjeldende energiforskningspolitikk. Temaene omfatter bl.a. vannkraft, vindkraft til havs, energieffektivisering, CO₂-håndtering og hydrogen. Dette er områder hvor norske forskningsmiljøer og næringsliv har best forutsetninger for å bidra med ny teknologi og løsninger for energiomstilling og reduksjon av klimagassutslipp. Tradisjonell kjernekraftteknologi fremstår per i dag ikke som en aktuell energikilde i det norske kraftsystemet. Norge har heller ikke spesielle fortrinn eller særskilte forutsetninger for å forske på eller pilotere fremtidens kjernekraftsløsninger. Det har land som har betydelig innslag av kjernekraft i sitt energisystem. Regjeringen vil følge den internasjonale utviklingen tett, men mener derfor at FMEene bør rettes inn mot andre områder.

Avgrensningen knyttet til FMEene innebærer imidlertid ikke at norske forskningsprosjekter innen kjernekraft ikke kan motta støtte fra andre deler av virkemiddelapparatet. Jeg er for eksempel kjent med at et prosjekt med navn «Nuclear Propulsion of Merchant Ships 1» ledet av forskere ved NTNU mottar støtte fra Forskningsrådet gjennom MAROFF-2 programmet

for perioden 2023-2024. Det er med andre ord mulig for næringsliv og forskningsinstitusjoner å søke om støtte til forskning på kjernekraft gjennom Forskningsrådets ulike ordninger.. Regjeringen har for øvrig bevilget 200 mill. kroner til et senter for nukleær forskning som vil bidra til å dekke det nasjonale behovet for nukleær kompetanse.

2. *Stortinget ber regjeringen sørge for at 120-200 mill. kroner av Forskningsrådets utlyste forskningsmidler for miljøvennlig energi på 1,2 mrd. kroner disponeres til en FME for kjernekraft.*
3. *Stortinget ber regjeringen sørge for at midlene for FME for kjernekraft utlyses snarest, med nye søknadsfrister som gir relevante aktører muligheten til å utarbeide gode søknader om FME-er om kjernekraft.*

De to forslagene vurderes samlet.

Tildeling av forskningssentre for miljøvennlig energi (FME) skal primært skje på grunnlag av åpne utlysninger og gjennom konkurranse der relevans og kvalitet er avgjørende. Det bidrar til at våre FME-er har de beste forutsetninger for å lykkes, og at de er best mulig innrettet for å bidra med løsninger på våre energi- og klimautfordringer.

Det har tidligere blitt gjort to unntak til kriteriet om åpne utlysninger. De to unntakene var beslutningene om å utlyse et FME på vindkraft og et FME innenfor hydrogen. Tildelingene skjedde hhv. i 2021 og 2022 på grunnlag av konkurranse, og de resulterte i FME Northwind innen vindkraft og FME HyValue og HYDROGENi innen hydrogen. Årsaken til disse målrettede utlysningene var at vindkraft og hydrogen var gjenstand for særskilte satsinger fra regjeringen Solberg og denne regjeringens side.

Dagens kjernekraftteknologi fremstår per i dag ikke som et aktuelt alternativ for kraftproduksjon i Norge, og det er usikkert om utviklingen inne kjernekraft vil føre til at det blir det i fremtiden. Dersom 120-200 mill. kroner av den samlede summen på inntil 1,2 mrd. kroner i FME-utlysningen skal øremerkes et FME innenfor kjernekraft, blir det tilsvarende mindre til andre miljøvennlige energiteknologiområder. Olje- og energidepartementet har begrensede ressurser til energiforskning. For å møte energi- og klimautfordringene må vi derfor konsentrere forskningsinnsatsen først og fremst om områder der Norge har naturlige fortrinn, et aktivt næringsliv og gode kunnskapsmessige forutsetninger. Jeg mener derfor det ikke er tilrådelig å øremerke midler til et FME på kjernekraft, og at relevante prosjekter innen kjernekraft heller søker støtte gjennom konkurransen knyttet til Forskningsrådets øvrige ordninger.

Jeg anbefaler på denne bakgrunn at Stortinget avviser representantskapsforslaget.

Med hilsen

Terje Aasland

Adresseliste

Anne Groholt

Utdannings- og forskningskomiteen

Stortinget

Stortinget